

RIKTLINJE

Riktlinjer för **SKOLVAL OCH SKOLPLACERING**

Dokumentnamn

Riktlinjer för skolplacering och skolval

Dokumenttyp

Riktlinjer

Fastställt/upprättad

2024-05-30

Diarienummer

UN/2024:21

Giltig till

Tillsvidare

Dokumentansvarig/processägare

Chef myndighetsenheten

Beslutsinstans

Utbildningsnämnden

Dokumentet gäller för

Vårdnadshavare, utbildningsförvaltningen

Tidigare revidering, datum och diarienummer

-

Innehåll

1.	Inledning	4
2.	Syfte	4
3.	Skolval inför förskoleklass och årskurs 7	4
3.1	Rättsliga utgångspunkter i skolvalet inför förskoleklass och årskurs 7	4
3.1.1	Möjlighet till flera val	5
3.1.2	Särskilt om skolplacering för barn vid omsorg på obekvämtid	5
3.1.3	Neka placering med hänvisning till trygghet och studiero	5
3.2	Kriterier vid skolplacering	6
3.2.1	Kriterier vid skolplacering i förskoleklass	6
3.2.2	Kriterier vid skolplacering i årskurs 7	6
3.2.3	Syskonförtur – gäller endast vid skolvalet till förskoleklass	6
3.2.4	Relativ närhet	6
3.2.5	Utslagspoäng	7
3.3	Om vårdnadshavare inte gör ett val eller om inget av valen kunnat tillgodoses	7
3.4	Beslut	7
3.5	Överklagande	8
3.5.1	Allmänt om överklagande	8
3.5.2	Skolval har gjorts	8
3.5.3	Inget skolval har gjorts	8
4.	Inflytt och skolbyte	8
5.	Elever från andra kommuner som vill gå i en kommunal skola i Sigtuna kommun	9
6.	Elever från Sigtuna kommun som vill gå i en kommunal skola i annan kommun	9
7.	Särskilt om skolplacering vid synnerliga skäl	10

1. Inledning

Barn som är folkbokförda i Sverige har skolplikt från och med höstterminen det år de fyller sex år och skolplikten ska börja fullgöras i förskoleklassen och sedan i grundskolan.¹ Utgångspunkten är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.² Sigtuna kommun försöker så långt som det är möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats för alla elever placeras eleven vid en alternativ skola nära hemmet.

I Sigtuna kommun görs skolval inför start i förskoleklass och årskurs 7. Önskas plats i en skola vid övriga årskurser ska ansökan om skolbyte göras. Om en elev flyttat till kommunen ska en ansökan om skolplacering göras. Alla barn i Sigtuna kommun har rätt till en plats i en kommunal skolenhet. Sigtuna kommun har därmed en skyldighet att anordna en skolplacering vid någon kommunal skolenhet i kommunen.³

Dessa riktlinjer gäller barn och elever folkbokförda i Sigtuna kommun och som önskar gå i en kommunal skolenhet med förskoleklass och/eller grundskola.⁴ De fristående skolorna i Sigtuna kommun har sina egna regler för placering och urval. Önskas skolgång i en fristående skola görs ansökan direkt till den fristående skola där vårdnadshavare önskar att barnet ska gå. Sigtuna kommun handlägger inte skolplaceringar vid fristående skolor.

Mottagande till den anpassade grundskolan sker genom en särskild handläggning på utbildningsförvaltningen. Dessa riktlinjer gäller därmed inte den anpassade grundskolan.

2. Syfte

Syftet med riktlinjerna är att ha en transparent, förutsägbar och därmed rättssäker handläggning av skolval och skolplaceringar. Riktlinjerna syftar även tydliggöra för elever, vårdnadshavare och kommunens skolverksamheter vad som gäller vid skolval och skolplaceringar.

3. Skolval inför förskoleklass och årskurs 7

3.1 Rättsliga utgångspunkter i skolvalet inför förskoleklass och årskurs 7

I Sigtuna kommun görs skolval inför start i förskoleklass och årskurs 7 och görs via en e-tjänst som finns på Sigtuna kommuns webbplats.

Vårdnadshavare har rätt att välja skola för sitt barn i hela kommunen. Möjligheten att välja skola är inte begränsad till den kommun- eller stadsdel där eleven bor.

¹ 7 kap. 4 och 10 §§ skollagen (2010:800).

² 9 kap. 15 § st. 1 skollagen och 10 kap. 30 § st. 1 skollagen.

³ 9 kap. 12 § skollagen och 10 kap. 24 § skollagen.

⁴ En elev som vid ansökningstillfället ej är folkbokförd i Sigtuna kommun jämställs som folkbokförd om vårdnadshavare kan uppvisa köpekontrakt på en bostad, hyreskontrakt eller motsvarande.

Utgångspunkten i skolvalet är att en elev ska placeras vid den av kommunens skolenheter där elevens vårdnadshavare önskar att eleven ska gå.⁵ Sigtuna kommun försöker så långt som det är möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats för alla elever sker ett urval. Utbildningsförvaltningen beslutar om hur många elever som får plats på varje kommunal skola.

Enligt skollagen får vårdnadshavarens önskemål om skola inte inkräkta på ett annat barns rätt till placering vid en skola nära hemmet, den så kallade närhetsprincipen.⁶ Närhetsprincipen innebär dock inte att en elev alltid blir placerad närmast hemmet, flera skolor kan ligga nära hemmet.

3.1.1 Möjlighet till flera val

Det är möjligt att göra flera val och rangordna dem mellan första-, andra-, tredjehandsval etcetera. Det finns ingen begränsning kring hur många val som kan göras i skolvalet.

Skolplacering sker så långt som möjligt utifrån den ordning som angetts i ansökan och kriterierna för skolplacering tillämpas för respektive val. Om en elev inte blir placerad på ett aktivt önskemål kommer kommunen placera eleven vid en alternativ skola nära hemmet, se mer under avsnitt 3.3 *Om vårdnadshavare inte gör ett val eller om inget av valen kunnat tillgodoses*. Det är endast vid de fall att inget av vårdnadshavarnas önskemål kunnat tillgodoses (eller vid de fall att inget aktivt skolval gjorts) som placering vid en alternativ skola nära hemmet sker.

3.1.2 Särskilt om skolplacering för barn vid omsorg på obekvämtid

Barn som går på omsorg på obekvämtid vid Lyan har garanterad plats vid Norrbackaskolan. Detta förutsatt att vårdnadshavaren önskar det för att kunna fortsätta nyttja kväll- och/eller nattomsorg. Om vårdnadshavare önskar plats på en annan skolenhet så kan plats inte garanteras på Norrbackaskolan.

3.1.3 Neka placering med hänvisning till trygghet och studiero

Det är möjligt att avslå en ansökan om placering i en specifik grundskola vid skolval, skolbyte och inflytt, om det är nödvändigt med hänsyn till andra elevers trygghet och studiero, oaktat om det skulle finnas plats på den önskade skolan.⁷ Det är endast möjligt att avslå en ansökan om placering avser grundskolan.⁸ Det är inte möjligt att avslå en ansökan om skolplacering i förskoleklass med hänvisning till andra elevers trygghet och studiero.⁹ Det är möjligt att avslå placering i förskoleklass med anledning av det inte finns platser, men ej med hänvisning till andra elevers trygghet och studiero.

⁵ 9 kap. 15 § st. 1 skollagen och 10 kap. 30 § st. 1 skollagen.

⁶ 9 kap. 15 § st. 1 skollagen och 10 kap. 30 § st. 1 skollagen. Samma gäller anpassad grundskola, men i Sigtuna kommun finns endast en anpassad grundskola.

⁷ 10 kap. 30 § st. 2 skollagen.

⁸ Motsvarande skrivelse finns för anpassad grundskola, se 11 kap. 29 § st. 2 skollagen. Då det endast finns en anpassad grundskola i Sigtuna kommun är det inte möjligt att neka placering vid anpassad grundskola på denna grund.

⁹ Det finns inga bestämmelser avseende placering i förskoleklass, där en skolplacering kan nekas med hänvisning till andra elevers trygghet och studiero.

Om en ansökan om skolplats till en specifik skola avslås på denna grund framgår det av beslutet och hur ett sådant beslut kan överklagas. Sigtuna kommun har i sådana fall skyldighet att erbjuda en alternativ skolplacering.

3.2 Kriterier vid skolplacering

3.2.1 Kriterier vid skolplacering i förskoleklass

I Sigtuna kommun sker skolvalet till förskoleklass och till årskurs 7 och kriterierna för placering skiljer sig åt. Kriterierna tillämpas i fallande ordning (1-3). Sigtuna kommun har beslutat om följande kriterier vid placering i förskoleklass:

1. Syskonförtur
2. Relativ närhet
3. Utslagspoäng

3.2.2 Kriterier vid skolplacering i årskurs 7

I Sigtuna kommun sker skolvalet till förskoleklass och till årskurs 7 och kriterierna för placering skiljer sig åt. Kriterierna tillämpas i fallande ordning (1-2). Sigtuna kommun har beslutat om följande kriterier vid placering i årskurs 7:

1. Relativ närhet
2. Utslagspoäng

3.2.3 Syskonförtur – gäller endast vid skolvalet till förskoleklass

Syskonförtur i skolvalet till förskoleklass tillämpas om eleven har syskon i förskoleklass/årskurs 1-5 i den önskade skolan.

Syskonförtur gäller för elever som lever i samma familj boende på samma folkbokföringsadress (juridiska syskon som icke-juridiska syskon). Syskonförtur gäller även juridiska syskon boende på olika adresser.

3.2.4 Relativ närhet

Relativ närhet betyder att en elevs avstånd från hemmet till den önskade skolan och till en närliggande skola jämförs med andra elevers motsvarande avstånd. Sigtuna kommun tillämpar relativ närhet i förhållande till en referensskola. Referensskolan utgörs alltid av den skola som ligger närmast elevens hem utom i det fall den närmsta skolan också är den valda skolan. I ett sådant fall utgörs referensskolan av den skola som ligger näst närmast elevens hem. Referensskolan fastställs utifrån elevens folkbokföringsadress.¹⁰ Referensskolan innebär inte att eleven är garanterad placering vid den skolenheten.

Om två eller fler elever söker en skola och den önskade skolan inte har plats för alla mäts avståndet från elevernas folkbokföringsadress till den sökta skolan och till elevernas referensskola. Avståndet till referensskolan subtraheras (minskas) med

¹⁰ Om en elev inför förskoleklass eller årskurs 7 kommer flytta till eller inom Sigtuna kommun räknas folkbokföringsadressen från den nya adressen om vårdnadshavare kan uppvisa köpekontrakt på en bostad, hyreskontrakt eller motsvarande. Vårdnadshavare behöver i e-tjänsten för skolvalet ange den nya adressen och bifoga underlag som styrker nya bostadsadressen alternativt skicka underlaget till verksamhetshandläggare vid utbildningsförvaltningen.

avståndet till den sökta skolan. Den elev som får det högsta värdet får platsen, det vill säga eleven som får det längsta relativa avståndet tilldelas då platsen. Avståndet mäts på gång- eller cykelvägar och inte fågelvägen eller med kollektivtrafiken.

3.2.5 Utslagspoäng

När ingen av de föregående kriterierna kan urskilja vem eller vilka elever som ska erbjudas en plats avgör utslagspoäng vem som har mest rätt till en plats på skolan. Elever med lägre utslagspoäng får en bättre prioritet.

Systemet som Sigtuna kommun använder för skolvalet tilldelar slumpmässigt varje elev ett visst utslagspoäng. Denna utslagspoäng tilldelas per automatik av systemet och är inget som tilldelas manuellt.

3.3 Om vårdnadshavare inte gör ett val eller om inget av valen kunnat tillgodoses

Sigtuna kommun har ansvar för att alla skolpliktiga elever går i skolan. Skulle vårdnadshavarna av någon anledning avstå från att välja skola, måste barnet trots det placeras i en skola. Det gäller också om valet inte är giltigt av någon anledning, exempelvis om det finns två vårdnadshavare och dessa är inte överens om valet. Om vårdnadshavarna trots påminnelser inte gör ett aktivt eller giltigt skolval placeras barnet på en skola nära hemmet. Samma gäller om Sigtuna kommun inte kan tillgodose någon av vårdnadshavarnas val.

En skola nära hemmet definieras i Sigtuna kommun som:

- 3 km mellan skola och hem för elever i förskoleklassen till årskurs 3
- 4 km mellan skola och hem för elever i årskurs 4 till 6
- 5 km mellan skola och hem för elever i årskurs 7 till 9

Om det inte finns någon skola inom angivet avstånd för elever i förskoleklass – årskurs 6, är en skola nära hemmet den närmsta skolan från elevens folkbokföringsadress. För elever i årskurs 7-9 är en skola nära hemmet i sådana fall den närmsta eller näst närmsta skolan.

Avståndet mäts på gång- eller cykelvägar och inte fågelvägen eller med kollektivtrafiken.

3.4 Beslut

När skolvalsperioden har stängt så arbetar utbildningsförvaltningen med att säkerställa att alla elever ges en skolplacering. Alla elever får sedan ett placeringsbeslut. För de elever som inte har fått placering enligt sina önskemål kan detta komma att justeras under april och maj om platser frigörs på önskad skola. Om platser frigörs och eleven får plats på önskad skola, får eleven ett nytt placeringsbeslut.

Efter skolvalet kan ansökan om skolbyte tidigast göras under maj månad. Exakt datum för första dag för skolbyte meddelas på Sigtuna kommuns webbplats. I avsnitt 4 *Inflytt och skolbyte* finns mer information om skolbyte.

Om vårdnadshavarna är missnöjda med beslutet kan det också överklagas, läs mer under avsnitt 3.5 *Överklagande*.

3.5 Överklagande

3.5.1 Allmänt om överklagande

Om vårdnadshavare är missnöjda med den beslutade skolplaceringen kan detta beslut överklagas. Överklagandet hanteras olika beroende om ett aktivt skolval gjorts eller inte. Nedan följer en beskrivning om vad som gäller i respektive fall. Till varje enskilt beslut följer alltid information om hur vårdnadshavare kan överklaga sitt beslut.

3.5.2 Skolval har gjorts

Har elevens vårdnadshavare gjort ett aktivt skolval och inte är nöjda med beslutet kan de överklaga det hos Skolväsendets överklagandenämnd. Ett överklagande till Skolväsendets överklagandenämnd innebär att man som vårdnadshavare ifrågasätter huruvida kommunen följt sina regler för skolplacering.

Överklagandet skickas till Sigtuna kommun och ska ha inkommit inom tre veckor från det att vårdnadshavarna fått ta del av beslutet. Kommunen tar ställning till om överklagandet inkommit i rätt tid och om det finns skäl att ändra beslutet. Om beslutet inte ändras skickas ärendet vidare till Skolväsendets överklagandenämnd.

3.5.3 Inget skolval har gjorts

Om vårdnadshavarna inte gjort ett aktivt skolval hanteras överklagandet av förvaltningsrätten genom laglighetsprövning. Vid laglighetsprövning prövar domstolen om kommunen överskridit sin befogenhet när den fattade beslutet, till exempel om det har begåtts något formellt fel eller om beslutet strider mot lag eller annan författning. En överklagan om laglighetsprövning ska lämnas in skriftligt till förvaltningsrätten senast tre veckor från det att vårdnadshavarna fått del av beslutet.

4. Inflytt och skolbyte

Om en elev flyttar till Sigtuna kommun under ett pågående läsår eller inför ett nytt läsår, ska vårdnadshavare göra en ansökan om skola via en e-tjänst som finns på Sigtuna kommuns webbplats. Ansökan om skolplats för nyinflyttade elever hanteras av utbildningsförvaltningen. Huvudregeln är att alla elever ska få en plats i den skola som vårdnadshavare valt, men i de fall den valda skolan inte kan ta emot eleven har Sigtuna kommun skyldighet att erbjuda en alternativ skolplacering. Sigtuna kommun försöker då ge eleven plats på närmast möjliga skola.

Elever som redan är bosatta i Sigtuna kommun och som har en skolplacering och önskar byta till en kommunal skola, gör en ansökan om skolbyte. Detta görs via en e-tjänst som finns på Sigtuna kommuns webbplats. Ansökan om skolbyte kan göras i alla årskurser, med undantag för elever som går vårterminen i årskurs 6. Dessa elever hänvisas till skolvalet inför årskurs 7. Ansökan om skolbyte hanteras av utbildningsförvaltningen.

Om det finns en ledig plats på den önskade skolan erbjuds eleven en plats. Om det inte finns någon ledig plats avslås ansökan och eleven behåller sin nuvarande

skolplacering. Det inte är möjligt att stå kvar i kö till en kommunal skola. Har man fått avslag på en ansökan är det möjligt att återigen ansöka vid ett annat tillfälle.

En ansökan om skolplacering vid inflytt och vid skolbyte kan göras av en vårdnadshavare. Däremot krävs båda vårdnadshavarnas godkännande vid fall att det finns plats i den önskade skolan och det blir aktuellt med en skolplacering.

Sigtuna kommun försöker så långt som det är möjligt att tillgodose vårdnadshavares önskemål om skola. Om en skola inte har plats för alla elever sker ett urval. Sigtuna kommun har beslutat om följande kriterier vid urval vid inflytt och skolbyte:

1. Elever som flyttar till Sigtuna kommun och som inte har skolplacering i en kommunal skola i Sigtuna kommun.¹¹
2. Avstånd till önskad skola – desto längre avståndet är desto mindre berättigad är eleven till en plats vid den önskade skolenheten. Avståndet mäts från elevens folkbokföringsadress och på gång- eller cykelvägar, inte fågelvägen eller med kollektivtrafiken.¹²

Om det inom första urvalsgruppen finns fler sökande än platser, det vill säga flera inflyttade elever utan skolplacering vid en kommunal skola i Sigtuna kommun, sker ett urval bland dem genom avstånd till önskad skola. Desto längre avståndet är desto mindre berättigad är eleven till en plats vid den önskade skolenheten. Avståndet mäts från elevens folkbokföringsadress och på gång- eller cykelvägar, inte fågelvägen eller med kollektivtrafiken.

5. Elever från andra kommuner som vill gå i en kommunal skola i Sigtuna kommun

Elever som är folkbokförda i en annan kommun och som vill gå i en kommunal skola i Sigtuna kommun har möjlighet till detta i mån av plats på skolan. Förutsättningen är dock att Sigtuna kommun accepterar den ersättning elevens hemkommun¹³ erbjuder. Vårdnadshavare gör en ansökan om skola via en blankett på Sigtuna kommuns webbplats. Ansökan hanteras av utbildningsförvaltningen.

6. Elever från Sigtuna kommun som vill gå i en kommunal skola i annan kommun

Vårdnadshavare kan ansöka om en skolplats i en annan kommuns kommunala skola. Elevens vårdnadshavare kontaktar själv den skola/kommun man vill ansöka till och undersöker om skolan/kommunen kan ta emot eleven. En förutsättning för

¹¹ En elev som vid ansökningstillfället ej är folkbokförd i Sigtuna kommun jämställs som folkbokförd om vårdnadshavare kan uppvisa köpekontrakt på en bostad, hyreskontrakt eller motsvarande. Vårdnadshavare behöver skicka underlag som styrker flytten till verksamhetshandläggare vid utbildningsförvaltningen. Folkbokföringsadressen räknas då från den nya adressen som framgår av underlaget.

¹² Om en elev kommer flytta inom Sigtuna kommun räknas folkbokföringsadressen från den nya adressen om vårdnadshavare kan uppvisa köpekontrakt på en bostad, hyreskontrakt eller motsvarande. Vårdnadshavare behöver skicka underlag som styrker flytten till verksamhetshandläggare vid utbildningsförvaltningen.

¹³ Med hemkommun menas den kommun eleven är folkbokförd i, se 29 kap. 6 § skollagen.

placering i en annans kommuns skola är dock att den mottagande kommunen accepterar den ersättning Sigtuna kommun erbjuder.¹⁴

7. Särskilt om skolplacering vid synnerliga skäl

Utbildningsförvaltningen har möjlighet att i enskilda fall besluta om särskild placering i en specifik skolenhet, vid de fall att en elev har synnerliga skäl att gå vid en specifik skolenhet. Placering på grund av att en elev har synnerliga skäl tillämpas mycket restriktivt.

¹⁴ Undantag är placering vid Kungliga svenska balettskolan där det av 28 § i förordning (2011:7) om dansarutbildning framgår att anordnarens självkostnad ska ersättas.